

Országos Statisztikai Tanács

Titkársága

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7.

Tel.: 345-6007, Fax: 345-6474

e-mai: ost@ksh.hu

9110-113/6/2013

Emlékeztető

az Országos Statisztikai Tanács

2013. április 23-i üléséről

	Téma	Előterjesztő
1.	Köszöntő, az új OST tagok megbízó leveleinek átadása	Dr. Vukovich Gabriella
2.	Az OST 2013. évi munkatervének ismertetése	Dr. Soós Lőrinc
3.	Code of Practice elveinek való megfelelés 2013-2014-ben esedékes átfogó európai vizsgálata	Pál Tamara
4.	EKOP 1.A.2 „Adatállományok központosított átvételét, átadását kezelő, valamint átvett másodlagos adatforrások adatelőkészítését támogató informatikai eszközök fejlesztése”	Gárdos Éva

Az ülésen részt vettek

az OST tagjai, illetve néhány esetben a képviselőtüket ellátó személyek tanácskozási joggal, valamint az állandó meghívottak (jelenléti ív szerint)

a KSH képviselőtében: Dr. Vukovich Gabriella (a KSH elnöke), Dr. Laczka Éva, a KSH gazdaságstatisztikai elnökhelyettese (egyben OST tag), Dr. Vízkelety Mariann a KSH jogi és gazdálkodási elnökhelyettese, a KSH főosztályainak vezetői, Dr. Soós Lőrinc az OST Titkára és az OST titkárságának munkatársai (Nemecz Gabriella és Mezősiné Rózsár Erika)

Dr. Soós Lőrinc köszöntötte az Országos Statisztikai Tanács tagjait, a meghívottakat és a KSH képviselőit. Felkérte a napirend elfogadására az OST tagjait. Megállapította, hogy az ülés határozatképes. Ezt követően átadta a szót Dr. Vukovich Gabriellának a KSH Elnökének.

1.napirendi pont: Köszöntő, az új OST tagok megbízó leveleinek átadása

Dr. Vukovich Gabriella köszöntötte az Országos Statisztikai Tanács tagjait és a jelenlévőket, majd átadta a Miniszterelnök úr által aláírt megbízó leveleket Dr. Lengyel Györgyi az Emberi Erőforrások Minisztériumának közigazgatási államtitkára, és Vajdáné Szabó Éva az Országos Egészségpénztár főosztályvezetője részére. Dr. Gallai Sándor főigazgató megbízólevele későbbi időpontban kerül átadásra.

2. napirendi pont: Az OST 2013. évi munkatervének ismertetése

Dr. Soós Lőrinc előadta, hogy a helyszínen kiosztásra került az OST 2013. évi munkaterve, melyben látható, hogy jelenleg még három ülésre kerül sor ebben az évben. Megjegyezte, hogy amennyiben az élet olyan helyzetet, körülményt produkál, akkor Dr. Vukovich Gabriella a KSH Elnöke dönthet úgy, hogy egy rendkívüli OST ülést hív össze. A tervezett ülések közül a szeptember 5-re tervezett plenáris ülés - melynek egyik fő témája az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program - időpontja „kőbe van vésve”, az

visszaszámlálással történt a statisztikai törvényben meghatározottak alapján annak érdekében, hogy az adatszolgáltatók időben megismerhessék adatszolgáltatási kötelezettségeiket.

A többi tervezett időpont és tematika változhat, az kiegészíthető, bízta a testület tagjait arra, hogy javaslataikat juttassák el az OST Titkárságára április 25-ig az ost@ksh.hu címre.

3. napirendi pont: Code of Practice elveinek való megfelelés 2013-2014-ben esedékes átfogó európai vizsgálata

Pál Tamara elmondta, hogy utoljára tavaly áprilisban számoltak be az európai statisztika Gyakorlati Kódexéről, a felülvizsgálat akkori állásáról. Szándékuk szerint rendszeresen tájékoztatják az OST tagjait arról, hogy az európai statisztikai rendszerben a feladat hogyan halad előre, milyen újabb kihívások elé állítják a statisztikai hivatalokat és a statisztikai hivatalok mellett a statisztikai szolgálat minden tagját.

Ezen előadás célja annak az aktualitásnak a bemutatása, amelyet a jövő évi felülvizsgálat jelent. Az Európai Unió 2005-ben fogalmazott meg egy ajánlást, amely minőségi, európai szinten is összehasonlítható, függetlenül előállított statisztikai adatoknak való megfelelést célozott meg. Nem egy jogszabály írja elő ezen elveknek való megfelelést, csupán egy ajánlás, mindazonáltal minden nemzeti statisztikai hivatal és nemzeti statisztikai rendszer kötelességének érzi illetve az Európai Unió és az Európai Bizottság be is tartatja ezen elveknek való megfelelést.

2006-2007-ben történt első átvilágítás során a statisztikai hivataloknak és statisztikai szolgálatok intézményeinek önkéntes kérdőívben kellett beszámolniuk arról, hogy a Kódexben lefektetett 15 elvnek milyen módon felelnek meg. Ezt követte 2007-ben egy felülvizsgálat, egy személyes látogatás, amely csak a kérdőívben adott válaszokat illetve bizonyos kiemelt elveket vizsgált.

Ezen túlmenően nem csak a Gyakorlati Kódexet kell számba venni, hanem Európai Statisztikai Rendszer minőségügyi keretrendszerét, amely majdnem egy az egyben megfeleltethető a Gyakorlati Kódexnek. Egyedül a szervezeti felépítésről, erőforrásokról, bizalmas adatok kezeléséről, illetve a pártatlanságról nem szól a dokumentum jelenleg.

A 15 elvet, amiről szó van, 3 nagy csoportba lehet sorolni. A 15 elvet különböző ismérvekre, mérőpontokra bontják, és ezek teljesülését mérik az önkéntes kérdőívben illetve a felülvizsgálat során. Az ebben megfogalmazott 15 elvet fogják görcső alá venni a következő felülvizsgálat során. Látható hogy milyen mértékű teherbőletet jelent majd a jövő évi vizsgálat. Amikor a Bizottság megfogalmazta azon igényét, hogy valamilyen jogszabály, szabályzat, iránymutatás kellene arra vonatkozóan, hogy az európai statisztikákat milyen módon állítsák elő Unió szerte azt az Európai Statisztikai Rendszer Bizottság fogadta el 2005 elején. Ezt követően került sor egy szakértői csoport létrehozására, amelyet azzal bíztak meg, hogy a felülvizsgálat teljes módszertanát, az ahhoz tartozó eszközöket dolgozza ki. Miután ez elkészült 2005 végén kapták meg a Hivatalok a kérdőívet, amelynek a kitöltése és az EUROSTAT kiértékelését követően egy jelentés formájában adott közre a Bizottság.

A 2007-es felülvizsgálat május vége június elején zajlott le Magyarországon. Három függetlenül kiválasztott szakértő látogatott el hazánkba, és 3 napos tárgyalássorozatot követően állította össze jelentését. A felülvizsgálat után létrejött jelentés azért is fontos, mely bizonyos mértékben az országról is képet ad. Jelesül arról is hogy a Statisztikai Hivatalnak milyen erős a szerepe, a statisztikai szolgálat tagjai milyen módon viszonyulnak a Statisztikai Hivatalhoz, hogyan állítják elő a statisztikákat, milyen hatékonysággal működik a nemzeti rendszer, ily módon akarva akaratlanul egy skálán elhelyezi az országot is, bár nem célja a felülvizsgálatnak, sem a jelentésnek az országok közötti rangsor felállítása.

A felülvizsgálatot követően évente kell a statisztikai hivataloknak beszámolni az elveknek való megfelelésről illetve a látogatás óta megtett intézkedésekről, fejlesztésekről. Ezeket a jelentéseket az EUROSTAT kéri, másrészt az ESGAB (Európai Statisztikai Tanácsadó Bizottság), melynek mint testületnek egyetlen feladata van, a Gyakorlati Kódexben lefektetett elveknek való megfelelés ellenőrzése, a nemzeti hivatalok folyamatos kontrollja, az EUROSTAT illetve az Európai Bizottság tájékoztatása a megfelelésről, meg nem felelésről illetve a Parlament és a Tanács évenkénti tájékoztatása a nemzeti statisztikai hivatalokban, nemzeti statisztikai rendszerekben tapasztalható változásokról.

Amint ez az első körös felülvizsgálat lezajlott, azonnal elkezdődött a Kódexnek a felülvizsgálata, hiszen miután nincs jogszabályban foglalva különböző módon értelmezhetik a tagországok az ebben foglalt elveket.

2011 végén került elfogadásra a Gyakorlati Kódex felülvizsgált változata. Valójában ugyan azt a 15 elvet tartalmazza, igazából csak az ismérvekben történt egy két helyen módosítás. Célja volt az Európai Bizottságnak hogy nem csak az önkitöltő kérdőíveket veszi alapul, hanem ezeket a felülvizsgálatokat, látogatásokat megismétli, hiszen így kaphat reális képet arról, hogy valóban milyen folyamatok, milyen változások, milyen fejlesztések valósultak meg nemzeti szinten.

Ennek érdekében a tavalyi év végén az Európai Statisztikai Rendszer Bizottság elé terjesztettek egy javaslatot, amely a következő évben tervezett látogatásokat körvonalazta. A Bizottság ennek alapján létrehozott ismét egy szakértői csoportot, amelynek célja a jövő évi felülvizsgálat módszertanának kidolgozása, az akkor tapasztalt elmaradásoknak, problémáknak a kijavítása, fejlesztése. A legnagyobb változás az lesz majd, hogy nem csak 7 elvet fognak vizsgálni, hanem mind a 15-öt.

Fontos kiemelni, hogy felülvizsgálatnak hívják, de valójában egy teljes audit fog megvalósulni. Nem lesz elég arról beszámolni, hogy mi az ami megvalósult, hanem mindent dokumentumokkal kell alátámasztani. Ez nagyon nagy feladat nem csak a Statisztikai Hivatalnak, hanem a hazai statisztikai szolgálat minden tagjának. A teljes statisztikai folyamatról dokumentációt kell benyújtani, nem csak magyarul, hanem angolul is minden dokumentumot is elő kell állítani.

Eldöntötték, hogy mind a 15 elv vizsgálatra kerül az önkitöltő kérdőívben a jövő évi felülvizsgálat során, de a koordinációt és a hatékonyságot külön fogják vizsgálni. Első körben egy önkitöltő kérdőívet kell majd kitölteni és ezt követi majd a személyes látogatás. A kérdőívben állítások lesznek megfogalmazva, három válaszadás köré csoportosítva. Kiemelt szempont lesz a hatékonyság és koordináció vizsgálata. Minden elvnél kötelező lesz az erősségek, gyengeségek megadása. Ez tanulságként szolgálhat más tagország részére.

Pál Tamara elmondta, hogy a tavalyi felülvizsgálat során nem volt biztosítható az összehasonlíthatóság, miután nem volt egységes módszertan, valamint a szakértők ad-hoc módon lettek kiválasztva, nem volt felkészítő, tréning a szakértők számára. A mostani felülvizsgálat során 9 vagy 12 fős csoportokat szerveznek, tréningeket, work-shopokat szerveznek részükre, útmutató készül számukra.

Minden olyan dokumentumot bekérnek majd a szakértők, amelyeket a statisztikai folyamatok során a hivatalok illetve a statisztikai szolgálat tagjai használnak. A látogatások végén elkészített jelentéseket párbeszéd során fogják véglegesíteni, a szakértők elkészítenek egy első tervezetet, amelyet a nemzeti statisztikai hivatalok felsővezetőivel fognak egyeztetni. A dokumentumba foglalt megállapítások nem fogják tárgyalás alapját képezni, de lehetőség lesz módosításra. A látogatások időtartamát 1 hétre tervezik. A felülvizsgálat várható időtartama előreláthatólag 1 év négy hónap illetve 1 év 9 hónap lesz.

A felülvizsgálat ütemterve nem ismert. Ami biztos, hogy az Európai Statisztikai Rendszer Bizottság ez év május 15-én ül össze, és a szakértői csoport ekkora nyújtja be a felülvizsgálat során alkalmazandó első módszertant. Ennek fényében kerülhet sor teszt felülvizsgálatra. Idén év végén kerülne sor a nemzeti statisztikai hivataloknál az önkitöltő kérdőívek megválaszolására, ezt követően kerül sor a nemzeti statisztikai szolgálat többi tagjánál a kérdőív kitöltésére és ezt követően jövő év elején, tavasszal indulnak el a látogatások, de ezt sok tényező befolyásolja.

Előadása végén elmondta, hogy ennek a mai előadásnak a célja a figyelem felhívása erre a nehéz feladatra, a figyelem felhívása arra, hogy egy nagyon nagy volumenű munka vár mindannyiunkra és annak érdekében, hogy az Ország minél jobban teljesítsen, már most el kell kezdeni a felkészülést.

Soós Lőrinc elmondta, hogy ha nem is hivatalos OST ülés keretében, de ennek a témának a külön megbeszélésére a hivatalos statisztikai szolgálat tagjaival egy-két akár három lépcsőben is sort kell keríteni.

Kassai Róbert az IPOSZ képviselőjében arról érdeklődött, hogy szóba került-e az 5 fő alatti vállalkozások megfigyelése a felülvizsgálat során.

Pál Tamara válaszában ismertette, hogy az 5 fő alatti vállalkozások megfigyelése nem került szóba, felmerült ugyanakkor, hogy nem csak a Gyakorlati Kódex elveit, hanem szakstatisztikákat is be kellene vonni a felülvizsgálat körébe. Azonban a szakértői csoport arra a megállapításra jutott, hogy most eltekintenek a szakstatisztikák bevonásától, most csak a Gyakorlati Kódexre, illetve a minőségügyi keretrendszerre koncentrálnak, de nem vetették el ezt a gondolatot.

4. napirendi pont: EKOP 1.A.2 „Adatállományok központosított átvételét, átadását kezelő, valamint átvett másodlagos adatforrások adatelőkészítését támogató informatikai eszközök fejlesztése”

Gárdos Éva elmondta, hogy olyan adatforrásokkal foglalkozik a projekt, amit nem a Statisztikai Hivatal statisztikai adatgyűjtés keretében gyűjt be, hanem más szervek által már összegyűjtött adatokat hasznosít. Ezek az adatok lehetnek statisztikai és nem statisztikai adatok is ún. adminisztratív adatok, amit úgy lehet definiálni, hogy a közfeladatot ellátó szervezet a jogszabályban meghatározott tevékenysége során azzal összefüggésben összegyűjt.

Minden ország törekszik arra, hogy bevonja a statisztikai adatforrások közé az adminisztratív adatokat is. Egyes országokban külön központok létesültek arra, hogy fogadják ezeket az adminisztratív adatokat, ellenőrizzék, javítsák, úgy hogy megfelelő minőségű adat álljon elő, ami megegyezne egy statisztikai adatgyűjtés eredményével. A Hivatalban 2004 óta folyik az adminisztratív adatok statisztikai célú hasznosításának a rendszerű kezelése. Különböző fejlesztéseket végzett el a Hivatal annak érdekében, hogy átlátható legyen a jelenleg használt adatforrások összessége. Jelenleg 140 adminisztratív adatot veszünk át más szervezettől és 100 statisztikai adatkört. A projekt céljai közé tartozik, hogy a Hivatal által fogadott állományokat, valamint az általa küldött statisztikai adatokat központosított automatikus rendszeren keresztül lehessen mozgatni.

Gárdos Éva elmondta, hogy az elsődleges cél az átvett adatok hatékonyabb érkeztetése, előkészítése és az adatállományok korszerű továbbítása. Összefoglalva a fő motívum a jelenlegi egyedi megoldások kiváltása standardizált eszközökkel.

Ismertette a projekt funkcióit, melyet 3 modulra lehet osztani: adatállományok fogadásának és küldésének automatikus, centralizált rendszere, egységes adat előkészítő rendszer, és a META rendszer bővítése.

Elmondta, hogy hosszú távon az lenne a cél – ahogy azt az OST 2. sz. munkabizottságának ajánlása is megfogalmazza - hogy egy olyan META vagyont alakítanak ki, amely vonatkozna valamennyi, a Hivatalos Statisztikai Szolgálat bármely tagja által statisztikai célra felhasznált adatforrásra.

Bemutatta a Hivatalon belüli környezeti diagramot. A projekt elvárt eredményei között említette a több rendelkezésre álló információt, az alkalmazott funkciók dokumentáltságát, a pontosabb, konzisztensebb adatokat, a gyorsabb adatelőkészítést - gyorsabb feldolgozást, a partnerszervezeteknél rövidülő ügyintézési időt, embernap- megtakarítást, és a szabványosítás adat előállítási költségeket csökkentő hatását.

Ismertette a projekt eredményének célcsoportját, mely nem más, mint az adatállományt küldő és fogadó szervezet illetve azok dolgozói valamint a KSH-ban másodlagos adatállományokat kezelő szervezeti egységek és dolgozói.

Elmondta, hogy a projekt során több nagy partner szervezettel összeültek, vagy értesítették őket levélben a projektről, és amennyiben volt speciális igényük az adatfogadással, adatküldéssel kapcsolatban kérték annak jelzését. A projekt során a partnereket megkeresik a meta-adatok összegyűjtését illetően is. Az adatgazdától az alapadatokon és fájlléírásokon túl várják, az adatgyűjtés, adatfeldolgozás módszertanát, tehát, hogy milyen fogalmi és osztályozási rendszereket használnak, milyen a minőségbiztosítási politikájuk, és milyen az adatok minősége ezen belül milyen hibatípusokat ismernek, milyen pontosak az adatok stb. A meta-adatokkal akkor tudnak foglalkozni, amikor a két másik modulban megfogalmazódnak a konkrét elvárások. Ezért valószínű, hogy csak a projekt időszak második felében fognak ezzel a partnerszervezetekhez fordulni és konzultálni, hogy mik azok az igények, amelyek reálisak, és mik azok, amik teljesítésére nem lehet számítani, és mi az, amire közös erővel kellene lépéseket tenni annak érdekében, hogy ezek az adatok rendelkezésre álljanak.

Dr. Soós Lőrinc átadta a szót Dr. Vukovich Gabriellának, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a 3. napirendi pontban és 4. napirendi pontban említett KARÁT rendszer szorosan összefügg abban, hogy mennyire tudunk dokumentálni dolgokat, mennyire tudja dokumentálni a Statisztikai Hivatal és más statisztikai szolgálat a tevékenységét, részben a META- adatokra hívta fel a figyelmet. A két előadásból is kiderült, hogy a meta-adatok, és ezen adatok mögött lévő információk dokumentálása is milyen fontos, főleg az audit előtt. Óriási jelentősége lesz annak, hogy ezek a meta-adatok megszülessenek.

Kiemelte, hogy 2013. a statisztika nemzetközi éve. Erre mind a Központi Statisztikai Hivatal, mind a Magyar Statisztikai Társaság programokkal készül. Ismertette a már eldöntött programokat. A KSH a KSH Könyvtárral és a Wikimédia Magyarország Egyesülettel együtt szócikk író versenyt hirdet, kapcsolódik a Hivatal a kulturális örökség napja rendezvény sorozathoz, nyílt napokat, különböző pódium beszélgetéseket

szerveznek, kiadványbörzét, ötletbörzét, épületsétát terveznek. Az MST-vel közösen statisztikai kvízt hirdetnek. A programsorozat lezárásaként ez év októberében konferenciát rendez a KSH. A KSH programja még nem végleges, de folyamatosan közzé lesz téve a honlapon, kérte annak figyelemmel kísérését.

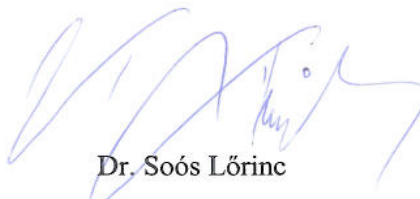
Zárás:

Dr. Soós Lőrinc az OST Titkára megköszönte az OST tagjainak és a meghívottaknak a részvételét és további jó munkát kívánva lezárta az ülést.

Budapest, 2013. április 26.

Dr. Bozsonyi Károly
az OST elnöke

Dr. Soós Lőrinc
az OST titkára

Az emlékeztetőt kapják:

Dr. Vukovich Gabriella, a KSH elnöke,

Dr. Laczka Éva és

Dr. Németh Zsolt, a KSH elnökhelyettesei,

az OST tagjai és állandó meghívottjai,

Melléklet: 2., 3. és 4. napirend anyagai

